

- ۱- گزینه «۱» - بیت‌های گزینه‌های «۲» تا «۴» حس و حال فضای عاطفی غمگینی دارند و نشان‌دهنده گله و شکایت شاعر از بی‌مه‌ری و ستم‌یار هستند. ولی بیت گزینه «۱» فضای عاطفی شادی دارد و شاعر از رسیدن یار خبر می‌دهد و این نشاط را نیز به خواننده منتقل می‌کند. (جعفری) (درس دوم - سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی)
- ۲- گزینه «۳» - اگر بیت‌ها را درست بخوانیم، درمی‌یابیم که آهنگ بیت‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به گونه‌ای هستند که هر مصراع از دو قسمت تشکیل شده است و آهنگ و وزن قسمت دوم مصراع تکرار وزن قسمت اول آن است. به همین دلیل شاعر از تکرار منظم موسیقی بهره برده است. ولی بیت گزینه «۳» این ویژگی را ندارد. (جعفری) (درس دوم - سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی)
- ۳- گزینه «۳» - با خواندن درست بیت‌های آورده شده، درمی‌یابیم که وزن بیت‌های گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» با وزن بیت صورت سؤال یکسان هستند. وزن بیت گزینه «۳» کوتاه و ضربی و مناسب سرودن اشعار حماسی است. (جعفری) (درس دوم - سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی)
- ۴- گزینه «۲» - اساسی‌ترین عامل پیدایی شعر عاطفه است. شاعر برای انتقال عاطفه خود از زبان کمک می‌گیرد و واژه‌هایی را برمی‌گزیند که با قرارگرفتن در کنار هم، آهنگی خاص را پدید آورند؛ بنابراین وزن و آهنگ، به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک می‌کند. درباره تأثیر وزن در شعر، می‌توان گفت پس از عاطفه مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، «وزن» است. (جعفری) (درس دوم - سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی)
- ۵- گزینه «۱» - بررسی گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: در این بیت واج‌آرایی صامت «س» به‌کار رفته است. وزن این بیت شاد و ضربی نیست و آهنگی آرام دارد.
- گزینه «۲»: نمود عاطفی این بیت درست بیان شده است و شاعر تعجب خود را از غم عشق نشان می‌دهد. در این بیت واج‌آرایی مصوت وجود ندارد.
- گزینه «۳»: در این بیت واج‌آرایی مصوت و صامت وجود ندارد. توضیح دوم آورده‌شده در این بیت درست است.
- گزینه «۴»: در بیت این گزینه واج‌آرایی صامت «ج» و مصوت «آ» به‌کار رفته است. مورد دوم این گزینه درست نیست. شاعر در این بیت از تکرار منظم موسیقی بهره برده است.
- به این ترتیب تنها گزینه «۱» درست است. (جعفری) (درس سوم - سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی - واج‌آرایی و واژه‌آرایی)
- ۶- گزینه «۲» - بررسی بیت‌ها:
- الف) این بیت واج‌آرایی صامت «ر» دارد.
- ب) این بیت نیز واج‌آرایی صامت «ش» و نیز واج‌آرایی مصوت «-» را دارد.
- ج) این بیت دارای واژه‌آرایی است و واژه «مراد» سه مرتبه تکرار شده است.
- د) در این بیت واج‌آرایی صامت «د» به‌کار رفته است.
- ه) در این بیت واژه‌آرایی واژه «خطا» به‌کار رفته است.
- و) این بیت نیز دارای واژه‌آرایی است و واژه «دست» سه مرتبه به‌کار رفته است.
- به این ترتیب گزینه «۲» پاسخ پرسش است. (جعفری) (درس سوم - واج‌آرایی و واژه‌آرایی)
- ۷- گزینه «۴» - بررسی گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: در این بیت واج‌آرایی مصوت «-» وجود دارد.
- گزینه «۲»: این بیت نیز دارای واج‌آرایی مصوت «-» است.
- گزینه «۳»: در این بیت واج‌آرایی صامت «س» وجود دارد.
- گزینه «۴»: در این بیت واج‌آرایی به‌کار نرفته است. (جعفری) (درس سوم - واج‌آرایی و واژه‌آرایی)
- ۸- گزینه «۲» - یکی از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، سادگی فکر و روانی کلام آن است. شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند. شاعران این عصر، بیشتر به واقعیات بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت. آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر، تشبیهات گوناگون و به کارگیری انواع توصیف از خصیصه‌های دیگر شعر این دوره است. با توجه به ویژگی‌های شعر فارسی در قرن مورد نظر، تنها بیت گزینه «۲» دارای این ویژگی‌ها است. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)
- ۹- گزینه «۳» - بررسی بیت‌ها:
- الف) این بیت ویژگی سادگی فکر و روانی کلام شعر دوره مورد نظر را دارد و شاعر فکر و خیال خود را آن گونه که به ذهنش رسیده است، بیان کرده است.
- ب) این بیت دقیقاً ویژگی‌های بیت قبل را دارد و جزو اشعار قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم محسوب می‌شود.
- ج) این بیت، بی‌تی حماسی است و شعر حماسی یکی از انواع شعر فارسی در این دوره محسوب می‌شود.
- د) این بیت ویژگی‌های شعر دوره مورد نظر را ندارد.
- ه) این بیت همان گونه که پیداست، بی‌تی مدحی است که در مدح سلطان محمود غزنوی سروده شده است و مدیحه‌سرایی یکی از انواع رایج شعر در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم است.
- با توجه به توضیحات آورده شده، چهار بیت از بیت‌های آورده شده دارای ویژگی‌های شعر فارسی در قرن پنجم و نیمه اول قرن پنجم هستند. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۱۰- گزینه «۱» - در عهد سامانی، نثر هم مانند شعر پارسی، رواج یافت و رونق گرفت و کتاب‌هایی در موضوع‌های گوناگون به زبان دری پدید آمد. نثر این دوره، ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و هنوز آوردن اصطلاحات علمی و اشعار و امثال در آن رایج نشده بود. با توجه به این توضیحات، تنها گزینه «۱» می‌تواند مربوط به نثر عهد سامانی باشد. زیرا در گزینه «۲» عبارت عربی و در گزینه‌های «۳» و «۴» شعر فارسی در میان نثر به کار رفته است و همان‌طور که گفته شد، در نثر این دوره آوردن این موارد در میان متن رایج نشده بود. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۱۱- گزینه «۲» - ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، مأموریت یافت که تاریخ مفصلی را که محمد بن جریر آن را تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوک» به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند. بلعمی هم‌زمان با ترجمه کتاب، اطلاعات دیگری راجع به تاریخ ایران به دست آورد و بر آن افزود و با حذف مطالبی از اصل تاریخ طبری، آن را به صورت تألیفی مستقل درآورد که به «تاریخ بلعمی» شهرت یافته است. با توجه به محتوای متن‌های آورده شده در گزینه‌ها، تنها متن گزینه «۲» است که بخشی از متن تاریخ بلعمی است.

(جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۱۲- گزینه «۱» - زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م.) رایج بود. عبارت‌های گزینه‌های دیگر درست بیان شده‌اند.

(جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۱۳- گزینه «۳» - آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیر دینی به شمار می‌آورند، مانند «یادگاران زربران» نیز رنگ دینی دارند. آثار ادبی مثنوی و منظوم این زبان، از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آنها مانند «کلیله و دمنه» و «هزار و یک شب» در دست است که آن‌ها هم دچار تغییرات فراوان شده‌اند. شعر پهلوی نیز به وضعی مشابه دچار گردید. اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنانه‌های مثنوی جای دارند؛ مانند منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زربران» که هر دو اصل پارتی دارند. به این ترتیب کلمه‌های آورده شده در گزینه «۳» جاهای خالی عبارت‌ها را به درستی کامل می‌کنند. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۱۴- گزینه «۴» - پس از ورود اسلام به ایران، زبان فارسی، تحول تازه‌ای را پشت سر گذاشت و با بهره‌گیری از الفبای خط عربی به مرحله جدیدی گام نهاد که بدان «فارسی نو» یا «فارسی دری» گفته می‌شود. یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود. زبان فارسی با کنار گذاشتن برخی از صداهای زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت. پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت پدید آمد. «دری» زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی بوده است. دری، نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود. فارسی دری، موجودیت خود را به سرسختی حفظ کرد و به تدریج، غنی گشت و زبان عمومی سراسر ایران شد. منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

بنابراین تنها عبارت گزینه «۴» درست است. (جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)

۱۵- گزینه «۱» - بررسی عبارت‌ها:

الف) در آغاز قرن سوم، دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن، دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد. یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت و دولت مستقل ایرانی و برانداختن یا تضعیف حکومت بغداد دست به کار شد تا عظمت و اقتدار ایران را به آن بازگرداند.

ب) قرن چهارم هجری، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود. پایه حماسه‌های ملی به زبان فارسی در این قرن گذاشته شد.

ج) در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، شعر مدحی یا مدیحه‌سرایی نیز که از آغاز ادب فارسی به پیروی از شعر عربی معمول گشت، با شاعران بزرگ درباری و مدح پادشاهان و رجال دربار جایگاه خود را پیدا کرد. به این ترتیب گزینه «۱» پاسخ این پرسش است.

(جعفری) (درس چهارم - تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری)